

**עין משפט
גד מצוה**

כח	א מיי פטיו מהל' מאלכות
	הלכה ד': אסורות
כט	ב מיי פיד מהל' שאר אבות הטומאות
	הלכה יב
ע	ג מיי פיד מהלכות מטמא משבט ומושב
	הלכה א':
עא	ד טושע ייד סימן קד סעיף ב:

סח: השוכר את הפועל

ת"ש מסיפא. מהך דנפל של תרומה תחלה היה יכול לפשוט כמו שמוכיח לבסוף אלא דניחא ליה להציא כל הצרייתות עד שמעמידן על האמת: **והני תלתא בבי**. תרמי דשארין והך דיין שנפל לתוך עדשים ואע"ג דבשארין איכא תרי צדי נפל של תרומה תחלה ונפל של חולין תחלה תרוייהו חשיב להו חדא דמשום נפל של תרומה תחלה מסיים לפרושי נפל של חולין תחלה לאשמעינן דלפילו צפוגם מעיקרא קאמר ת"ק:

לרבי שמעון ליציטרפו היתר לאיסור. וא"ת אמאי לא תלי פלוגתייהו בזה וזה גורם כההיא דסוף פרק כל הלמים (לעיל דף מט.) וי"ל דהיינו דוקא שאין צוה כדי להחמין ולא צוה (ב) כי מצטרפי ה"ל זה וזה גורם אבל כשיש צבל אחד זה להחמין אין שייך זה וזה גורם ואפי' מתוך דשרי התם אסר הכא:

[וע' תוס' פסחים כו. ד"ה עדן]

רבי שמעון מצטמיה דאמר אפי' איסור ואיסור לא מצטרפי דתני הערלה והכלאים מצטרפים ר"ש אומר אין מצטרפין. תימה בדמעילה (דף יח.) פריך מהא דקאמר ר' שמעון הערלה והכלאים אין מצטרפין אההיא דר' שמעון דאמר כל שהוא למכות וא"כ למ"ל צירוף ומשני התם אין מצטרפין אין צריכין לצרף פירוש דצבל שהוא נמי מייחייב והכא משמע דאין מצטרפין ממש קאמר שאין מצטרפין לייבוי ומירץ ר"ת דההיא דהתם דפריך מינה במסכת מעילה היינו מתניתא דהתם דמסכת ערלה דאמרין נמי רבי שמעון אומר אין מצטרפין גבי ערלה וכלאי הכרם והתם מייירי בערלה וכלאי הכרם שהם בעיניהו צבלא תערובת ולכך קאמר אין צריכין לצרף וההיא דמיייתי הכא לא היינו מתני' דמסכת ערלה אלא היינו מתני' דמירי בתערובת והכי איתא התם^א הערלה והכלאים אסורין ומצטרפין זה עם זה ר"ש אומר אין מצטרפין והכי פירושו דת"ק סבר דמצטרפין זה עם זה לאסור התערובת דהיתר אי ליכא מאתים שאס נפל חזי לוג מערלה וחזי (ב) מכלאי הכרם לפחות ממאתים לוגין דהיתר מצטרפין לאסור התערובת ור"ש אומר אין מצטרפין לאסור דכיון דליכא מאתים דהיתר מערלה לחוד או מכלאי הכרם מותר אע"ג דליכא מאתים מן כולם והשתא ניחא דעל כרחק הך אין מצטרפין ממש קאמר כדפי' דליכא למימר אין צריכין לצרף קאמר כי ההיא דמסכת ערלה ומשום דכל שהוא למכות דהיינו דוקא באיסור בעיניה אבל ע"י תערובת בהיתר לא דאל"כ לא תמצא שום ציטול לר"ש לא ברוב ולא צב' ולא במאתים אלא ודאי באיסור מעורב בהיתר מודה ר"ש כדפי' אבל היכא דלא שייך ציטול כגון היכא דליכא טעם חשיבין ליה כאלו היה האיסור בעין דהא טעם כעיקר כדפ"ל: [עיי' תוס' מעילה יח. ד"ה תני ותוס' שבת פט: ד"ה אסורין ותוס' בכורות כו. ד"ה וכו' הוואה]:

ההוא עכברא דנפץ בגו חביתא דשיכרא אסריה רב דההוא שיכרא. תימה דהא צונן צונן הוא ולשתרי וי"ל דמירי ששהה שם יום או יומים והיה כבוש בתוך השכר וכבש הרי הוא כמבושל: **דקא** (ח) **מאיסא** וברירי אינשי מיניה. פ"ה וא"כ למ"ל דאסריה רחמנא דהיינו חידושיה וכן פירש לקמן גבי שבת זרע ול"ג דהיינו דמאיס וצדילי אינשי מיניה מ"מ לא הוה ידעינן דהאוכלו צבלא האוכל שרץ וכן שיהא טמא בשבת זרע ועוד דא"כ לא הוה חידוש כחידוש צבלא מוקם בתלמוד דחידוש צבלא ר"ל איסור מכלל היתר או היתר מכלל איסור לכן נראה דהא צדילי אינשי מיניה^(א) וא"כ מן הדין היה לנו להסיר משום דהוי פגם ונתן טעם לצבלא מותר ואפ"ה אסריה רחמנא^ב אף על גב דשרצים אסורין כיון שרץ איסור דשרצים והשתא ניחא דהוה כשאר חידוש דעלמא שצבל התלמוד דהוא איסור מכלל היתר: **אלא** מעתה ליטמא לח ויבש. כיון דחידוש הוא כדאמרן וא"ת מאי פריך צבלא גבי איסור הוי חידוש כיון דנט"ל צבלא שרי והכא אסריה רחמנא אלא גבי טומאה מה צריך אי הוי פגם הא גבי טומאה אין לחלק בין פגם לשבת וי"ל דגבי טומאה נמי הוי חידוש מה שהוא מטמא צמה שהוא פגם שהרי גלי קרא צנבלה דשאנה ראויה לגר דהיינו שהסריה אינה קרויה נבלה: **אמר** רבא הלכתא נותן טעם לפגם בוי'. פירוש אף בשרצים ולא תימא דשרצים חידוש דקאמר לעיל וליחסר משום פגם דשרצים אלא אף בשרצים פגם מותר ועכברא בשיכרא דאסר לא ידענא אי משום נותן טעם לפגם דקסבר אסור^ג [אף^(א) בשאר שרצים] ולית הלכתא כוותיה פירוש

דדרי זירא. דחיימין יותר מדאי שצח הוא לענין חימוץ עיסות אחרות: **והקמני נפל של תרומה תחלה**. דהשציח ולבסוף פגם הוא ומודי ר"ש זה: **סלסא צני**. רישא היכא דנפלו כחמת ואשמעינן פלוגתא: **מזיעסא**. נפל של תרומה תחלה. צבא דסיפא יין שנפל לתוך עדשים.

מזיעתא נמי אשמעינן דהשציח ולבסוף פגם דברי הכל אסור: **סיפא דלא משבח ללל**. יין שעדשים אסרי רבנן: **רישא**. דתרומה אשצמיה צהדי שאור דחולין צרישא והדר פגמה תרוייהו מיציעא: **לר"ש אצטריך**. לאשמעינן דר' שמעון תמיר: **מי גרס לה שחמץ צעפה אחס איסור**. ונמצא דהשציחו ולבסוף פגם ובההיא הא קא מודית לן דאסור: **שניהם השציחו**. ולא האיסור לצדו השציחו: **וליספר**. משום משציחו ולבסוף פגם דמודי ר"ש זה: **הערלה וכלאי הכרם מצטרפין**. אס נפלו שניהם לפחות ממאתים: **והכא**. גבי שרץ היינו טעמא דאסור צפוגם: **דא**. איסור שרץ חידוש הוא: **דא** **מימאס**. וצלאו אזהרה צדילין אינשי מיניה ולמה ליה דאסר רחמנא עליה ש"מ אפי' נותן טעם לפגם אסור: **אלא מעסה**. אי חידוש הוא יעמא לה ויבש. שהרי תלמוד הוא וצדילי אינשי ממגעו למה ליה דאסר רחמנא עליה ש"מ אפי' כשהוא יבש

מטמא: **אלמה טמן**. במסכת נדה (דף נד:) **אבל** השרץ ושבת זרע מטמאין לחין ואין מטמאין יבשין אלא לאו ש"מ לא מאיס שרץ ולאו חידוש (א) ואצטריך לאזהורי עליה דעובדי כוכבים אכלי: **וליעעמיך שבת זרע**. הא ודאי ממאס וצדילי אינשי ממגעו וחידוש הוא טמא לח ויבש: **אלא**. שאני לענין טומאה אע"ג דחידוש הוא גזירת הכתוב היא דלח ולא יבש דכתיב(ב) כל אשר יבול עליו מהם צמותם כעין מותם כשהן לחין: **שבת זרע אמר רחמנא צרואיה להורי**. או איש אשר תלח ממנו שבת זרע(ג): **דמחא**. עכבר של יישוב מאיס: **עכבר דצדא**. אשקור"ל צלע"ז: **נפל**

לה רב שימי מנהרדעא ומוי מאיס והלא עולה על שלחן של מלכים אמר רב שימי מנהרדעא לא קשיא יהא בדברא הא בדמתא אמר רבא הלכתא ג' נותן טעם לפגם מותר ועכברא בשיכרא לא ידענא מאי טעמא דרב אי משום דקסבר נותן טעם לפגם אסור ולית הלכתא כוותיה אי משום דקסבר נותן טעם לפגם מותר ועכברא בשיכרא אשבוחי משבח איבעיא להו נפל

ר"ש קאמר כי ההיא דמסכת ערלה ומשום דכל שהוא למכות דקאמר התם ר"ש כל שהוא למכות (ה) היינו דוקא באיסור בעיניה אבל ע"י תערובת בהיתר לא דאל"כ לא תמצא שום ציטול לר"ש לא ברוב ולא צב' ולא במאתים אלא ודאי באיסור מעורב בהיתר מודה ר"ש כדפי' אבל היכא דלא שייך ציטול כגון היכא דליכא טעם חשיבין ליה כאלו היה האיסור בעין דהא טעם כעיקר כדפ"ל:

ההוא עכברא דנפץ בגו חביתא דשיכרא אסריה רב דההוא שיכרא. תימה דהא צונן צונן הוא ולשתרי וי"ל דמירי ששהה שם יום או יומים והיה כבוש בתוך השכר וכבש הרי הוא כמבושל: **דקא** (ח) **מאיסא** וברירי אינשי מיניה. פ"ה וא"כ למ"ל דאסריה רחמנא דהיינו חידושיה וכן פירש לקמן גבי שבת זרע ול"ג דהיינו דמאיס וצדילי אינשי מיניה מ"מ לא הוה ידעינן דהאוכלו צבלא האוכל שרץ וכן שיהא טמא בשבת זרע ועוד דא"כ לא הוה חידוש כחידוש צבלא מוקם בתלמוד דחידוש צבלא ר"ל איסור מכלל היתר או היתר מכלל איסור לכן נראה דהא צדילי אינשי מיניה^(א) וא"כ מן הדין היה לנו להסיר משום דהוי פגם ונתן טעם לצבלא מותר ואפ"ה אסריה רחמנא^ב אף על גב דשרצים אסורין כיון שרץ איסור דשרצים והשתא ניחא דהוה כשאר חידוש דעלמא שצבל התלמוד דהוא איסור מכלל היתר: **אלא** מעתה ליטמא לח ויבש. כיון דחידוש הוא כדאמרן וא"ת מאי פריך צבלא גבי איסור הוי חידוש כיון דנט"ל צבלא שרי והכא אסריה רחמנא אלא גבי טומאה מה צריך אי הוי פגם הא גבי טומאה אין לחלק בין פגם לשבת וי"ל דגבי טומאה נמי הוי חידוש מה שהוא מטמא צמה שהוא פגם שהרי גלי קרא צנבלה דשאנה ראויה לגר דהיינו שהסריה אינה קרויה נבלה: **אמר** רבא הלכתא נותן טעם לפגם בוי'. פירוש אף בשרצים ולא תימא דשרצים חידוש דקאמר לעיל וליחסר משום פגם דשרצים אלא אף בשרצים פגם מותר ועכברא בשיכרא דאסר לא ידענא אי משום נותן טעם לפגם דקסבר אסור^ג [אף^(א) בשאר שרצים] ולית הלכתא כוותיה פירוש

דאף

מסורת הש"ס

- (א) לפי תוס' הגי' דמחא,
- (ב) ערלה פ"ב [מ"א מעילה יח. ועי' תוס' שם ד"ה תני],
- (ג) [מהה דג:], (ד) [שם],
- (ה) [שם טו. חולין ע"ג],
- (ו) [לעיל לו. וס"ט], (ז) דקסבר עכברא בשיכרא אשבוחי משבח כפ"ל. רש"י וע"ג,
- (ח) [ויקרא יא], (ט) [שם כב],
- (י) [המעשין בערלה לא ימצא אלא משנה אחת בערלה וכלאי הכרם ובין כרץ מיקון גדול בכונת תוס' על משנה דתפלין שנים ושלש שנות וכו' השויה בפ"ב צמח' ערלה משנה י' כמ"ש תוס' בערלה יח. ע"ש], (כ) דכל נט"ל דשרצים כפ"ל. ר"מ, (ג) גי' רש"י וע"ג,

תורה אור השלם

1. ואיש כי תצא ממנו שבת זרע ורחץ בפנים את כל בשרו וקטמא עד הערב: ויקרא טו טז
2. וכל אשר יפול עליו ממים במתם יטמא מקל כלי עץ או בגד או עור או שק כל כלי אשר יעשה מלאבה בדם בפנים יובא וקטמא עד הערב וטהרה: ויקרא יא לב

הגהות הב"ח

- (א) רש"י ד"ה אלמה טמן וכו' ולאו מדיוס הורא ואצטריך לאזהורי עליה כיון דעובדי כוכבים אכלי לה סודי: (ב) תוס' ד"ה לרי שמעון וכו' ולא דמי כרי להחמין כי מצטרפי: (ג) ד"ה ר' שמעון וכו' וחזי לוג מכלאי הכרם וכו' או מכלאי הכרם לחוד מותר: (ד) בא"ד כל שהוא למכות דהתם היינו דוקא: (ה) ד"ה דהא ממאסא וכו' והיינו חידושיה וכו' לא הוי חידוש דהבא בחידוש: (ו) בא"ד דהא צדילי אינשי מיניה ה"ק וא"כ מן הדין: (ז) ד"ה אמר רבי דקסבר אסור אף בשרצים ולית הלכתא:

לענין רש"י

אשקור"ל [אישקור"ל]. כנאי.

מוסף רש"י

כעין מוחס. כעין שעת מומה שהיו לחים, למעוטי שרץ שבת (חזוני ע"ד).

השובר את הפועל פרק חמישי עבודה זרה

עז א טוש"ע י"ד סי קט
קט"ו א:
עז ב מ"י פ"ב מהל'
מחללות אסורות
הלכ' בו סמג לארן קמח
טוש"ע י"ד סי קטו קט"ו
ד:

היה אובד עמו ע"ה השולחן בו. תימה דע"כ מיירי בלא הודיעו שפליג מדשרי על הדולבקי וא"כ כי א"ל נמי הו' מווג ושמה אמאי אסור וי"ל דמ"מ כיון שהחזיק ידו למווג ולשמות לא מירמת כלל וכן על השולחן מהאי טעמא אסור וכן כסיפא דקתני חביות סתומות כדי א שיפתח וישתום וישתום ויגוב אסורות ואע"ג דנתפס עליו כנגז על הזיוף ואמר לקמן (דף ע.) דנתפס עליו כנגז מותר מ"מ הכא שאני שא"ל הו' מווג ושמה ולכן לא מירמת כל כך כיון שהחזיק ידיו למווג ולשמות: **רבן שמעון בן גמליאל הוא דלא ידע מאי קאמרי רבנן**. וא"ת ולימא ר' יוחנן דפליגי בשל"י (סיד ובשל"י) טיט ויהא רשבי"ג כמשמעו וי"ל דגמרי גמירי ליה הכי: **והאידין דקיס גין בר' אריעור** (י) ולא חייש לזיופא ופ"ש"י כרשב"ג דלא חייש לשתומא תרוייהו וקריי הא דקיס לן כרבי אליעזר וקיס לן כרשב"ג דאי קי"ל כר' אליעזר לנד ולא כרשב"ג ה"א דנהי דלא חיישין לזיופא דהיינו שסיר כל המגופה ועשה אחרת תחתיה כר' אליעזר דאמר לא טרח ומויף מ"מ איכא למיחש לשתומא דליכא זיופא ואי קי"ל כרשב"ג לנד ה"א דנהי דלא חיישין לשתומא מ"מ איכא למיחש לזיופא שסיר כל המגופה ועשה אחרת תחתיה שזה קל יותר לעשות (י"ח) מסתימה שאין צו טורח והלכך נקט תרוייהו כרשב"ג וכר' אליעזר: **מאי טעמא לא מותבינן חמרא משום שייבא**. רש"י גריס שייכא בכ"ף משום דהיין נמשך ויולא דרך שם ובערוך (ט) גריס שיבא צבי"ת על שם צרוא קטנה סתומין (י) אותו צהו כמו שיבא דכשורא (פסחדין דף ע"א) והוא נקב קטן שעושין להריח ריח היין דרך שם וקורין לו שומיא"ל ומכאן משמע דמגופת חבית לנד הו' חותם אחד מדקאמר ודוקא משום שייכא לא מותבינן חמרא ציד עובדי כוכבים ל"מ דהו' חותם אחד סתימת החבית כמו שהיא מגופה צטיט וכן משמע לעיל בסוגיא דאין מעמידין (דף ע"א) דקאמר אגנא אפומא דחביתא שריקא וחתמינא הו' חותם בתוך חותם משמע הא שריקא לחוד הו' חותם אחד אבל רבינו יצחק זן יהודה שלח לרש"י דוקא לחביות שלהם שהיו של חרס סגי בחותם אחד שעל פי החבית אבל בחביות שלנו שהם מנסרים

צבא להם דרך עקלקון. כשצבא הצית יכול לנד דרך עקלקון דמירמת השתא אחי: דאי סנא עובד כוכבים. עובד כוכבים שהיה מעביר כדי יין: **ועבד מאי דבעי**. ואפי' לא הודיעו שהפליג ליתקר: **מהלוקא בשל סיד**. צמגופה של סיד שהיא לבנה הוא דחיישי רבנן לשתומא דכיון דלבנן הוא לא מינכר זין חדש לישן: **אבל של טיט**. שהוא שחור צתלתו ואע"פ שהוא נגזב אינו מלבין עד יום או יומים דברי הכל לא חיישין לשתומא דמינכר שתימת החור (א) כשאר המגופה ואינו אסור עד שישהא כדי שיפתח ויגוף מגופה חדשה ותנגז: **והלא שפומו ניכר**. אם היה נוקב חור הרי הוא ניכר: **זין מלמעלה**. שהי חדש והמגופה ישנה: **זין מלמטה**. כשיפתח ישראל את המגופה יראה מתחתיה אותה סתימה לפי שלמעלה (ט) מירח שעובד כוכבים והשווה סתומו אבל למטה לא יכול למרמ ויכר: **אלא אי אמרם בשל סיד**. קאמרי רבנן הא לא ידעו שמומו מלמעלה והיכי קתני זין מלמעלה זין מלמטה: **דחליס**. מתמלא הנקב מלמטה כלמעלה. חליס סלד"ר צלע"ז: **פשיטא**. דתנא סתם לן כוותיה ורבה מתני' אתא לאשמועינן: **מהו דסימא**. הא צבא דהיה אוכל עמו על השולחן סיפא דמילתיה דרבן שמעון (י) והוא קתני לה והכי קתני מתני' רבן שמעון אומר כדי שיפתח ויגוף ותנגז היה אוכל עמו כו' ולא סתמא היא קמ"ל רבא דסתמא היא: **והספא דקבעינן הלכסא רבנן שמעון דלא חייש לשתומא**. לנקיבת חור שהוא צבא טורח משום דמינכר ולפתחת חבית כולה נמי דחייש לה רבן שמעון לא קיימא לן כוותיה דהאי זיופא דתיירחא הוא ואין קבעינן באין מעמידין (לעיל דף ע"א). הלכה כר' אליעזר דלא חייש לזיופא דחותם אחד האידנא אמאי לא מותבינן חביות סתומות ציד עובדי כוכבים: **משום שייבא**. נקב דק מאד שהוא צמגופת חבית להיות ריח היין יולא ויש לחוש שמא יקדח שם ט צמקלת ויטעום מן היין: יירא

בבא להם דרך עקלקון אי הכי סיפא נמי כיון דאמר להם לכו ואני (ה) בא אחריכם סמכא דעתייהו: המניח (ט) עובד כוכבים בחנותו כו' המניח יינו בקרון או בספינה כו': וצריכא דאי תנא עובד כוכבים דסבר דלמא אתי וחזי ליה אבל בקרון או בספינה אימא דמפליג לה לספינתיה ועביד מאי דבעי ואי תנא בקרון או בספינה משום דסבר דלמא אתי באורחא אחריתי וקאי אגורא וחזי לי אבל עובד כוכבים בחנותו אימא אחיד לה לבבא ועביד כל דבעי קמ"ל אמר רבה בר בר חנה א"ר יוחנן מחלוקת בשל סיד א"בא בשל טיט דברי הכל כדי שיפתח ויגוף ויגוב מיריבי ארשב"ג לחכמים והלא (ט) סתומו ניכר בין מלמעלה ובין מלמטה אי אמרת בשלמא בשל טיט מחלוקת היינו דקתני סתומו ניכר בין מלמעלה ובין מלמטה אלא אי אמרת בשל סיד מחלוקת בשלמא למטה ידע אלא למעלה הא לא ידע רבן שמעון בן גמליאל הוא דלא ידע מאי קאמרי רבנן וה"ק להו אי בשל טיט קאמרינו סתומו ניכר בין מלמעלה ובין מלמטה ואי בשל סיד קאמרינו נהי דלמעלה לא ידע למטה מיהא ידע ורבנן כיון דמלמעלה לא ידע לא מסיק אדעתיה דאפיך וחזי ליה אי נמי זימנין דחלים א"אמר רבא הלכה כרשב"ג הואיל ותנן סתמא בוותיה דתנן היה אוכל (י) על השולחן עמו והניח לגין על השולחן לגין על הדולבקי והניח ויצא מה שעל השולחן אסור מה שעל הדולבקי מותר ואם אמר לו הו' מווג ושמה אף שעל הדולבקי אסור חביות פתוחות אסורות סתומות מותרות כדי שיפתח ויגוף ותיגוב פשיטא מהו דתימא כולה רשב"ג קתני לה קמ"ל וכי מאחר דקיימא לן בוותיה דרשב"ג דלא חייש לשתומא והלכתא בוותיה דרבי אליעזר דלא חייש לזיופא האידינא מאי טעמא לא מותבינן חמרא ביד עובדי כוכבים משום שייבא אמר רבא יזונה עובדת כוכבים וישראל מסובין אצלה חמרא שרי נהי דתקיף להו יצרא דעבירה יצרא

מחוצרים זה לזה אף כי יש חותם אחד על פי החבית מכל מקום יש לחוש שמא יתחזב העובד כוכבים חודו של סכין זין הנסקרין או זין השוליים או אפי' בצמנע הנסר עלמו ולהוליא היין דרך שם (י) ולתחזב הכוס נגד הנקב ומיהו נראה לר"י שאין לחלק בין החביות שלנו לחביות שלהם שהרי לא מנינו שהקפיד התלמוד אפילו מאן דחייש לשתומא לא חייש אלא לנקיבה דמגופת החביות אבל לנקיבה דדופני החבית לא חיישין וליכא למימר דהיינו דוקא צמגופה שהיתה של טיט היה יכול לעשות הנקב אבל לא בשל חרס דהא מגופה איירי צמגופה של חרס אלא ודאי היינו טעמא דלא חיישין לקלקול לדופני החביות ה"ה בחביות שלנו מותר לשלוט יין בחותם אחד על פי החבית ודוקא כשחזר ורואהו ומכיר את החותם אבל אם שלחו לחצירו והוא אינו חוזר ורואהו צריך חותם בתוך חותם ומיהו אם שולח כתב ידו והודיע לחצירו ענין החותם סגי בצך כמו צהכרת החותם דהעובד כוכבים מרמת מכתב כאילו היה הוא חוזר ורואהו ומכירו וכן משמע לעיל ואע"ג דקיס לן כרבי אליעזר דסגי בחותם אחד סתימת חותם משום דקשיא לן דרב אדרב כדפי' לעיל פ' אין מעמידין (ש. ד"ה דאמר) וכן משמע נמי בצרייתא דקתני פ' אין מעמידין (ס. ה) השולח יין ציד כותי ושל ציר ושל מוריים ציד עובד כוכבים אם מכיר חותמו וסתמו מותר ואם לאו אסור אלמא צעינן הכרת חותם ואע"ג דר"מ מוקי לה לעיל כרבנן מדלא נקט יין גבי עובד כוכבים כדפי' מ"מ מדרבנן ציר ומוריים נשמע לר' אליעזר ציין והא ציר ומוריים לרבנן קתני בהך צרייתא דסגי בחותם אחד ואפי' צעי הכרת חותם ה"ה נמי יין לרבי אליעזר דאע"ג דסגי בחותם אחד מ"מ צעינן הכרת חותם ועוד יש ליישב בצרייתא כרבי אליעזר כדפי' לפי' רש"י הלכך שמעינן מיניה דאף לר' אליעזר צעינן הכרת חותם מיהו מדקאמר הכא צשמעתין דקיימא לן כרבי אליעזר דלא חייש לזיופא משמע לישנא דלא חיישין לזיופא כלל דסגי בחותם אחד אפילו בלא חוזר ומכירו דודאי לא טרח ומויף כלל וגם מנהג העולם היה צשכנר לשלוט יין בחותם א' בלא חוזר ומכירו ואע"ג דלרב ודאי צעינן הכרת חותם כדפי' פ' אין מעמידין (ש. ד"ה דאמר) דאל"כ קשה דרב אדרב מ"מ לא קי"ל צבא כרב אלא קיס לן סתמא דתלמודא צשמעתין וכדפרישית וצרייתא דלעיל נמי דציר ומוריים שהצאתי יש ליישב דלא אסרה הצרייתא אפילו בלא הכרת חותם דהא דקתני בצרייתא אם מכיר חותמו וסתמו מותר ואם לאו אסור אינו רואה לומר אם לאו (ט) שהלך הישראל ראשון להכירו דאסור אלא ה"ק ואם לאו שהלך לראותו ולא הצין שהוא כמו שעשאו או שכן היאך חתמו ואינו יודע אם הוא כמו שחתמו אם לאו אסור ואז הוא גרוע טפי מאילו לא הלך כלל לראותו שהרי עתה שראהו ואינו מצחין אם הוא כמו שעשאו יש הוכחה קת שזיפו העובד כוכבים אבל ודאי אם לא הלך ואינו רואהו כלל הישראל ראשון אחרי שחתמו אלא שהישראל שני מאלו חתום

(א) בסי' א' צבאה, (ב) וצרישי צברי"ף איתא מיתקא, (ג) כדי שישתום וישתום כל"ל כשי"א וע"ש, (ד) לים מ"ו, (ה) ערך שך א ע"ש ולפנינו ליתא ק"ל, (ו) חותן בה. יעב"ד, (ז) צ"ל ולתפוס. רש"י, (ח) אולי צ"ל שלא הלך,

גליון הש"ס
גמ' אב"ר רבא הלכה כרשב"ג. עיין צ"ב דף קלג ע"ב צבאים ד"ה ח"ש:

הגהות הב"ח
(א) גמרא ואי אבא אחריתא: (ב) שם בפסקא התם יינו בקרון או בספינה כו' המניח עובד כוכבים בחנותו כו' וצריכא וכו' וחזי לי כ"ל וזאת ה' נמחק: (ג) שם והלא שתומו ניכר כ"ל וכן בכל העמוד: (ד) שם היה אוכל עמו על השולחן והינה וכו' ולגין על הדולבקי והניחו וי"א: (ה) רש"י ד"ה זין מלמטה וכו' שלמעלה ממרחה העובד כוכבים: (ו) ד"ה מהו וכו' דרבי שמעון הוא והוא: (ז) הוב"ד והאידנא דקיס לן כר' אליעזר דלא חייש לזיופא וקרי"ל כרשב"ג כ"ל ומיית ופכ"ש"י נמחק: (ח) בא"ד קל יותר לעשות משתומא שיש בו טורח:

לעיו רש"י
סלד"ר (שולחן) דר"ק.

השובר את הפועל פרק חמישי עבודה זרה

ע.

עין משפט
נר מצוה

(א) [גמ' סא:], (ב) [גמ' סא:]
 (ג) [גמ' סא:], (ד) [גמ' סא:]
 (ה) [גמ' סא:], (ו) [גמ' סא:]
 (ז) [גמ' סא:], (ח) [גמ' סא:]
 (ט) [גמ' סא:], (י) [גמ' סא:]
 (יא) [גמ' סא:], (יב) [גמ' סא:]
 (יג) [גמ' סא:], (יד) [גמ' סא:]
 (טו) [גמ' סא:], (טז) [גמ' סא:]
 (יז) [גמ' סא:], (יח) [גמ' סא:]
 (יט) [גמ' סא:], (כ) [גמ' סא:]
 (כא) [גמ' סא:], (כב) [גמ' סא:]
 (כג) [גמ' סא:], (כד) [גמ' סא:]
 (כה) [גמ' סא:], (כו) [גמ' סא:]
 (כז) [גמ' סא:], (כח) [גמ' סא:]
 (כט) [גמ' סא:], (ל) [גמ' סא:]

יָרָא דִּינָן נֶסֶךְ לֹא סָקִיף לְהוּ. לְנִסְכֵי: צְמִייהוּ גִירֵינָא. לְשִׁצְקָא לְהוּ לְנִסְכֵי: דְּלֹהֵי צִיּוּעָא שְׂרִי. אִף צְמִייהוּ דְּמִירְתָּתָא וְלֹא נִגְעַ:
דְּהֵאֵי גִיסָא וְהֵאֵי גִיסָא אֲסוּר. אִף בְּהִנְיָהּ. וְכִשְׁפִּין נִתְפַסַּם עַל כְּנִיסְתוֹ כִּגְנֵז עֲסָקִין שְׁהִיה לֹו חֶלֶק צִיּוּן דְּהֵי נִתְפַסַּם עֲלֵיו כִּגְנֵז כּוֹלִיָּה שְׂרִי.
 וְאִתְּ דַּגְרָסִי הוּוּ צִיּוּיָיִ צְדָשָׁא חוֹרִין וְסָדְקִין וְצִקְעִין. וְצִקְעוּהוּ [שְׁמֹתִין] תְּרַגְמוּ וְצוּעוּ: **יִשְׂרָאֵל בְּעֵלְיוֹנָהּ עוֹבֵד כּוֹכְבִים צְמִתוּנָה.** וְיִין צְמִתוּנָה וְיִשְׂרָאֵל שְׂרִי אִף צְמִתִּיהָ דְּהֵאֵל לֹא נִגְעַ קְאָמְרִין וְכָל אֲסִיר דְּהֵכָא אִף בְּהִנְיָהּ וְצוּלָהּ הִלְכְתָּא כְּרִבָּא: **אִי אִיִּס לִיָּה לְאִישְׁתְּמוּטִי.** וְלוֹמַר לֶכֶן נִכְנַסְתִּי סַמְכָא דְעִמְתִּיהָ וְלֹא מִירְתָּתָא דְבִי עַל הֵךְ בִּיתָא מְעִיקָרָא לְעִתְמָא לְנִסְכֵי עַל וְסָבַר אִי מִשְׁכּוֹ לִי אֲשְׁתְּמוּטָא. וְאִעִ"ג דְּצִמְגַע הִיִּין לִית לִיָּה לְאֲשְׁתְּמוּטִי אֲסוּר דְּלֹא לֹא לְנִסְכֵי עַל לִנְמָה לִיָּה דְעִיל וְלֹא דְמִי לְמַנְיָ עוֹבֵד כּוֹכְבִים צְמִתוּנָה [ספ']. דְּהֵתַס דְּכִיּוֹן דְּצִרְסוֹת עִיל וְדִעִין לְמֵאִי עִיל כָּל זְמַן שְׁלֹא הוּדִיעוּ שְׁמַפְלִיג מוֹתַר כּוֹכְבִים עַם הִיִּין אִף שְׁאֲמַר יִשְׂרָאֵל דְּסָבַר אִי נִגְעַנָּה שְׁמַתָּא אֲמִי וְחִזִּי לִי: **וְאִי. לִית לִיָּה לְאִישְׁתְּמוּטִי שְׂרִי (ט) וְכִיּוֹן דְּצִהוּל הוּוּ עַל כְּנִיסְתוֹ מִירְתָּתָא וְלֹא נִגְעַ: נִגְעַל פְּסוּדֵק.** וְנִתְמַיַּחֵד עוֹבֵד כּוֹכְבִים עַם הִיִּין אִף שְׁאֲמַר יִשְׂרָאֵל לְעוֹבֵד כּוֹכְבִים שְׁמוֹר עֵמוֹד מִצְחוֹן וְשְׁמוֹר: **אֲסוּר.** דְּחִישְׁיָיִן דְּלִמְעָא עַל כִּיּוֹן דְּלִיָּה שְׁמוֹר סַמְכָא דְעִמְתִּיהָ דְּמַפְלִיג מִיָּהִ: **שִׁיפּוּרָא דְבִי שִׁמְעִי.** שֶׁל עֵרֵב שָׁבַת שְׁהִיו מוֹקְעִין לְהַבְדִּיל צִין קִדְשָׁא לְחוּל: **וְאִי מִשּׁוֹם שְׁבַתָּא.** וְאִיִּתְּ דְּסַמְכָא דְעִמְתִּיהָ דְעוֹבֵד כּוֹכְבִים מִשּׁוֹם דְּלֹא אֲמִי יִשְׂרָאֵל צְבַתָּא הֵאֲמַר לִי אִיִּסוּר גִּירֵינָא כּוּ: **פְּחוּס פְּחוּס מַד' אֲמוּת.** וְעוֹמֵד לְפִשׁ וְלִכְאָ עִיקְרִיהָ מִתְחִילַת ד' לְסוּף אֲרִבְעַ: **טַשָּׂא.** נִתְחַבָּא: **סַפֵּק צִיָּה.** דְּלֹא יִדְעִין עוֹבֵד כּוֹכְבִים אִי עַל אִי לֹא עַל טְהוֹר וּמִשּׁוֹם הִכִּי שְׂרִי דְשִׁין לֵן סַפֵּק צִיָּה מְצִיָּהּ וְדֵאֵל וְסַפֵּק מִגַּע: **צִקְעָא.** שְׁדוֹת הַרְבֵּה וְזו אֲלָל וְזו צִיּוּת הַגְּשָׁמִים שְׁרוּעָה הִיא וְאִין רַבִּים דּוֹרְסִין אוֹתָהּ וְהִיו רְשׁוֹת הַיַּחֲדִי לְטוֹמָאָה וְסַפִּיקָא שְׁאִירְעָה צִה הִיו סַפִּיקָא טוּמָא: **וְטוּמָאָה צְדָה פְּלוּגִית.** בְּחַתְּחַת מִן הַשְּׁדוֹת וְאִין אֲנוּ יוֹדְעִין אִיּוּ הִיא: **הִלְכִּי בְּמִקּוּס הֵלֵו.** צְבַקְעָה וְזו: **סַפֵּק מִגַּע טוּמָא.** לְאֲמַר נִכְנַסְתִּי לְשָׂדֵה שְׁטוּמָאָה צִה וְאִיני יוֹדַע אִסּוּר נִגְעַמִי צְטוּמָאָה אִסּוּר לֹא: **כִּיּוֹן דְּאִיכָא דְפַתְחִי חֲצוּת לְשׁוֹם מוּמָנָא.** וְכִיּוֹן דְּחִזּוּ דְחִמְרָא הוּוּ פְרָשִׁי דְבִגְנִיבּוֹתִיָּיהוּ תְרִידִי וְלֹא נִמְסְכִי: **הוּוּ סַפֵּק סַפִּיקָא.** סַפֵּק יִשְׂרָאֵל סַפֵּק עוֹבֵד כּוֹכְבִים וְאִתְ"ל עוֹבֵד כּוֹכְבִים סַפֵּק נִגְעַ סַפֵּק לֹא נִגְעַ וְצִהָ אֲפִילוּ רַבְּנָן מוֹדוּ וְכִי פְלִיגִי רַבְּנָן עֲלֵיהָ דְר"ל הִכִּי יִכִּי דְמַלִּיא שְׁדָה טוּמָאָה דְּאִי עַל לֵה לֹא אֲפַסְרִי דְלֹא הֵאֲהִיל דְּלִיכָא אֲלֵא חַד סַפֵּק: רַבִּיתָא

יִצְרָא דִּיּוֹן נֶסֶךְ לֹא תִקְיָף לְהוּ אִזּוּנָה יִשְׂרָאֵלִית וְעוֹבְדֵי כּוֹכְבִים מִסּוּבִין חִמְרָא אֲסוּר מ"ט הוּאִיל וְזִילָה עֲלִייהוּ בְּתִרְיָהּ גִּירֵינָא הִהוּא בִּיתָא דְהוּהָ יִתִּיב בִּיה חִמְרָא דִּישְׂרָאֵל עַל עוֹבֵד כּוֹכְבִים אַחְדָּה לְרִשָּׁא בִּאפִיָּה וְהוּהָ בִּזְעָא בְּרִשָּׁא אִישְׁתַּחֲבָ עוֹבֵד כּוֹכְבִים דְקָאֵי בִּינִי דְנִי אֲמַר רַבָּא כָּל דְּלֹהֵדִי בִּזְעָא שְׂרִי דְהֵאֵי גִיסָא וְהֵאֵי גִיסָא אֲסוּר הִהוּא חִמְרָא דִּישְׂרָאֵל דְהוּהָ יִתִּיב בְּבִיתָא דְהוּהָ דִּייר יִשְׂרָאֵל בְּעֵלְיוֹנָהּ וְעוֹבֵד כּוֹכְבִים בְּתַחְתּוּנָה שְׁמַעוּ קָל חִינְרָא נִפְקִי קִדִּים אַתָּא עוֹבֵד כּוֹכְבִים אַחְדָּה לְרִשָּׁא בִּאפִיָּה אֲמַר רַבָּא חִמְרָא שְׂרִי מִימַר אֲמַר כִּי הִיכִי דְקִדִּים אַתָּאֵי אֲנָא קִדִּים וְאַתָּא יִשְׂרָאֵל וְיִתִּיב בְּעֵלְיוֹנָהּ וְקָא חוּי לִי (ט) הִהוּא אוֹשְׁפִיזָא דְהוּהָ יִתִּיב בִּיה חִמְרָא דִּישְׂרָאֵל אִישְׁתַּחֲבָ עוֹבֵד כּוֹכְבִים דְהוּהָ יִתִּיב בִּי דְנִי (ט) אֲמַר רַבָּא יָאֵם נִתְפַסַּם עֲלֵיו כִּגְנֵז שְׂרִי וְאִי לֹא אֲסִיר הִהוּא בִּיתָא דְהוּהָ יִתִּיב בִּיה חִמְרָא אִישְׁתַּחֲבָ עוֹבֵד כּוֹכְבִים דְהוּהָ קָאִים בִּי דְנִי אֲמַר רַבָּא הֵאֵי אִית לִיָּה לְאִישְׁתְּמוּטִי חִמְרָא אֲסִיר וְאִי לֹא חִמְרָא שְׂרִי מִוִּתִּיבִי נִגְעַל הַפּוּדְרָק אוֹ שְׁאֲמַר לֹו שְׁמוֹר אֲסוּר מֵאִי לֹא אִעִ"ג דְּלִית לִיָּה לְאִישְׁתְּמוּטִי לֹא בְדִאִית לִיָּה לְאִישְׁתְּמוּטִי הִהוּא יִשְׂרָאֵל וְעוֹבֵד כּוֹכְבִים דְהוּוּ יִתִּיבִי וְקָא שְׂתוּ חִמְרָא שְׁמַע יִשְׂרָאֵל קָל צְלוּיִי בִי כְּנִישְׁתָּא קָם וְאוּל אֲמַר רַבָּא חִמְרָא שְׂרִי מִימַר אֲמַר הַשְׁתָּא מוֹדְכָר לִיָּה לְחִמְרִיהָ וְהָדָר אֲתִי הִהוּא יִשְׂרָאֵל וְעוֹבֵד כּוֹכְבִים דְהוּוּ יִתִּיבִי בְּאַרְבָּא שְׁמַע יִשְׂרָאֵל קָל שִׁיפּוּרִי דְבִי שִׁימְשִׁי נִפֵּק וְאוּל אֲמַר רַבָּא חִמְרָא שְׂרִי מִימַר אֲמַר הַשְׁתָּא מוֹדְכָר לִיָּה לְחִמְרִיהָ וְהָדָר אֲתִי וְאִי מִשּׁוֹם שְׁבַתָּא הֵאֲמַר (ט) (רַבָּא אֲמַר) לִי אִיִּסוּר גִּירֵינָא כִּי הוּיִין בְּאַרְמְיוּתָן הֵאֲמַרִּין יְהוּדָאֵי לֹא מִנְטְרִי שְׁבַתָּא דְאִי מִנְטְרִי שְׁבַתָּא כַּמְהָ כִּיסִי קָא מִשְׁתַּחֲבִי בְּשׁוּקָא (ט) (וְלֹא יִדְעָנָא) דְּסַבִּירָא לִן כְּרַבִּי יִצְחָק (ט) דְּאִיִּר יִצְחָק הֵאֲמוּצָא כִּיסִי בְּשַׁבַּת מוֹלִיכּוּ פַחוֹת פַּחוֹת מַד' אֲמוּת הִהוּא אִרְיָא דְהוּהָ נְהִים בְּמוֹעֲצַרְתָּא שְׁמַע עוֹבֵד כּוֹכְבִים מִשָּׂא בִּינִי דְנִי אֲמַר רַבָּא חִמְרָא שְׂרִי מִימַר אֲמַר כִּי הִיכִי דְמִשְׁיָנָא אֲנָא אִישְׁשָׂא נְמִי יִשְׂרָאֵל אַחוּרִי וְקָא חוּי לִי הִנְהוּ גִנְבִי דְסַלְקִי לְפּוּמְבִדִּיתָא וּפְתַחוּ חֲבִיתָא טוּבָא אֲמַר רַבָּא חִמְרָא שְׂרִי (ט) מ"ט (ט) רַבּוּבָא גִנְבִי יִשְׂרָאֵל גִּינְהוּ הוּהָ עוֹבֵדָא בְּהַרְדְּעִי וְאֲמַר שְׁמוּאֵל חִמְרָא שְׂרִי (ט) כְּמָאן כְּרַבִּי אֲלִיעִזָּר דְאֲמַר סַפֵּק בִּיאָה טְהוֹר (ט) כְּמָאן הַנְּכַנְסִי לְבַקְעָה בִּימּוֹת הַגְּשָׁמִים וְטוּמָאָה בְּשַׁדָּה פְּלוּגִית וְאֲמַר הִלְכְתִי בְּמִקּוּס הֵלֵו וְאִיני יוֹדַע אִם נִכְנַסְתִי לְאוֹתָהּ שְׁדָה אִם לֹא נִכְנַסְתִי (ט) ר"א אֲוֹמַר סַפֵּק בִּיאָה טְהוֹר סַפֵּק מִגַּע טוּמָא לֹא שְׂאֵנִי הַתָּם כִּיּוֹן דְּאִיכָא דְפַתְחִי לְשׁוֹם מוּמָנָא הוּהָ לִיָּה סַפֵּק סַפִּיקָא הִהוּא

חִתּוּס מוֹתַר דְּכַפְרִישִׁית דְּלֹא חִישְׁיָין כָּלֵל לְכַתְּחִילָה לְעִשׂוֹת כַּתֵּב הַחֹתֵם אוֹ לְחַזּוֹר וְלִהְכִירוּ כְּמִשְׁמַע לְפִי הַפֶּשֶׁט וּמִ"מ נִכּוֹן לְהַחְמִיר לְכַתְּחִילָה אִךְ דְּצִיּוּעָבַד אִין לְהַפְסִיד כִּיּוֹן דְּאִיכָא חוֹתֵם אֲפִי צִלָּא כַּתֵּב וּמִכִּירוּ דְּכַפְרִישִׁית וּמִיָּהוּ אִין נִכּוֹן אִסּוּר אוֹתוֹ חוֹתֵם אַחַד מֵאוֹתוּת כִּיָּא מִמְּגוּפּוֹת טִיט דְּכַפְרִישִׁית דְּמִגּוּפַת טִיט חֲשִׁיבָא חוֹתֵם אַחַד אוֹ דְּלֵאִי אִינוּ מוֹתַר צִלָּא כַּתֵּב אוֹ הַכְּרָה אֲלֵא אִסּוּר כֵּן רָחַם הַשֵּׁי שְׁנַשְׁתַּלַּח לֹו הִיִּין קוּדֵם לִכֵּן אֵת הַשֵּׁי שְׁהַכְּלִי נִתְנַכַּר וְעַתָּה הוּוּ אֵת הַכִּיר אֵת הַכְּלִי צְטִיּוּעוֹת עִין וְאֲפִילוּ אִינוּ מִכִּיר צְחוּתֵם לְפִי שְׁלָא הִיָּה חִתּוּס צְחוּתֵם שְׁעָה דְלֵאִל"כ נְהִי דְלֹא חִישְׁיָין לְיוֹפֵסָא מִ"מ מִיִּין לְנוּ שְׁהוּוּ אוֹתוֹ חֲצִית שֶׁל יִין שְׁשַׁלָּה לֹו חֲצִירוֹ שְׁמַלְּה הַחֲלִיפּוֹ הַעוֹבֵד כּוֹכְבִים חֲצִית אַחַר שְׁהִיָּה צו יִין צְמּוּפָה צְטִיט שְׁגַם חֲצִיּוֹת יִין הַעוֹבֵד כּוֹכְבִים פְּעֻמִּים שְׁמּוּפִים צְטִיט כְּמוֹן כֵּן לְרִיךְ שְׁהִיָּה נִסְתַּם לְגַמְרִי הַנִּקְבָּ קֶטֶן שְׁקוּרִין שׁוֹשְׁפִירִיאִיל צִלְעִי דְקַרְאֲמַר תְּלַמּוּדָא מִשּׁוֹם שְׁיִכָּא אֲלָל כְּשִׁהוּוּ חִתּוּס צְחוּתוֹת אִין לְחוּשׁ כָּלֵל זֶה דוּדְאִי הַאוֹתוּת לֹא עֲשָׂאֵן כִּי אִסּוּר יִשְׂרָאֵל וּמִ"מ אִין לְסַמּוֹךְ עַל הַמְּגוּפָה שֶׁל טִיט אִךְ נִכּוֹן הַדְּבַר לְסַמּוֹךְ פִּי חֲצִית וְלִמְתָּ עוֹר הַסְּתִימָה קְצוּעַ בְּמַסְמְרוֹת וְלִכְתּוּב אוֹתוּת חֲצִיין עַל הַעוֹר וְחֲצִיין עַל דּוּפְנֵי קֶרְשֵׁי חֲצִית שְׁאִס יִגְבִּיהָ עוֹבֵד כּוֹכְבִים הַעוֹר לֹא יִדַּע לִישְׁבּוֹ כְּכַתְּחִילָה וְלִמְתָּ חֲשׁוֹק שְׁקוּרִין לְרַקְלָא סְבִיב הַעוֹלָם בְּמִקּוּס שְׁמַחְזִירִים אֵל דּוּפְנֵי חֲצִית וְלִקְצוּעוּ שֶׁם בְּמַסְמְרִים מִפְּנֵי הַנְּעוּרֵת הַתְּחוּבָה שֶׁם סְבִיב שׁוּלֵי שְׁלָא יוֹכֵל הַעוֹבֵד כּוֹכְבִים לְהוֹרִיא אִין דְּרַךְ שֶׁם וְלִתְחַבֵּן אַחֲרֵי כֵּן בְּמִקּוּמָן הַרְאִשׁוֹן וְכֵן הַצְּרוּת לְחַתּוֹךְ וְלִקְצוּעַ עֲלֵיהֶם עוֹר בְּמַסְמְרִים אוֹ יִקְצוּעוּ נִקְרִים לְכַסּוֹת כָּל הַשּׁוּלִים וְהַצְּרוּת בְּצִיּוּגוֹן זֶה פִּירֵשׁ רַבִּינוּ צְרוּךְ עַל הַחֲתִימָה צְפַסֵּק וּמִיָּהוּ נִרְאֵה שְׁכָל זֶה אִינוּ כִּי אִסּוּר לְכַתְּחִילָה אֲלָל דְּצִיּוּעָבַד סָגִי בְּחִתְּמִית פִּי חֲצִית לְבַד כִּיּוֹן דְּלֹא חִישְׁיָין לְבַדִּיר רַבִּינוּ יִצְחָק בֵּן יְהוּדָה דְּכַפְרִישִׁי לְעִיל דְּלִפְּיָה צְהַסְרַת הַנְּעוּרֵת יִרָא הוּוּ פֵּן יִתְקַלְקַל חֲצִית צְבָךְ וְלֹא יוֹכֵל לְתַקְּנוּ כְּכַתְּחִילָה מִיָּהוּ אִין לְאֲסוּר גַּם זֶה דְּצִיּוּעָבַד וּמִ"מ טוֹב לְהַחְמִיר דְּכַבְרֵי רַבִּינוּ צְרוּךְ הוּאִיל וְנִפְסַק מִפּוּמְיָהּ וְעוֹד דְּפִירֵשׁ רַבִּינוּ צְרוּךְ שְׁלִיךְ שִׁשְׁלַח כַּתֵּב עַם חֹתֵם אוֹ שִׁחְמוֹר [לְרִאוּתוֹן] וּפִירֵשׁ רַבִּינוּ צְבַסֵּם צְבַסֵּם רַשִׁי דְכָל מַה שְׁאֵלּוּ אֲוֹסְרִים צְהוּדִיעוּ שְׁהַפְלִיג הִיִּינוּ דוֹקָא כְּשִׂי לְחוּשׁ שְׁמַל עוֹבֵד כּוֹכְבִים גִּנֵּז יִין וְתַן מִיַּם תַּחַת הַחֲסָרוֹן אוֹ הַחֲלִיף טוֹב צְרַע אֲלָל מִקּוּס שְׁאִין לְחוּשׁ לֶכֶךְ כְּגוֹן בְּמִקּוּס מַעֲבָר צִי אֲרִס אֲפִילוּ הֵם עוֹבְדֵי כּוֹכְבִים דְּמִרְתָּתָא הַעוֹבֵד כּוֹכְבִים לְגַנוּז אִעִ"ג דְּהוּדִיעוּ שְׁהַפְלִיג מוֹתַר וְלֹא חִישְׁיָין שְׁמַל נִגְעַ כִּיּוֹן שְׁהַעוֹבְדֵי כּוֹכְבִים צוּמָן הוּוּ אִינֵם צִי יִיסוּךְ כֵּךְ פִּירֵשׁ רַבִּינוּ מִיָּהוּ נִרְאֵה (ט) זֶה דְּהִיִּינוּ דוֹקָא חֲצִיּוֹת אוֹ דְּרַדְרוּרִים שְׁאִין לְהֵס רַק פַּתַּח קֶטֶן לְמַעְלָה אֲלָל גִּיגִית אוֹ קִנְקַן וְכּוּם שִׂישׁ צְצִוּיִי. וְדוֹקָא הִיִּין שְׁעַל הַדּוּלְבָקִי שְׂרִי כְּתַתֵּן בְּמַתְנִי וְרַבָּא קַמְ"ל דְּקָל צְלוּיִי כָּלֵל הוּדִיעוּ שְׁמַפְלִיג דְּמִי (ט) אִי נְמִי שְׁאֲפִי עַל הַשּׁוּלְחָן מוֹתַר וְבַדְלָא אֲמַר לֹו הוּוּ מוּגַד וְשׁוּמָה: **פְּתַחוּ חֲבִיתָא שׁוּבָא.** הַכָּא לֹאֹ דוֹקָא טוּבָא כִּיּוֹן דְּתַלְתִּין צִיִּשְׂרָאֵל אֲלָל בְּסַמּוֹךְ הוּוּ דוֹקָא כִּיּוֹן דְּפַתְחוּ טוּבָא וְאִיתְּ דְּלִ"ג טוּבָא וְגַרְסִי לִיָּה בְּסַמּוֹךְ וְכִיּוֹן דְּאִיכָא דְּפַתְחִי לְשׁוֹם מוּמָנָא:

ההיא

הגהות הב"ח

(א) גמ' הוהו ארשפיה.
 (ב) ע"כ ס"פ ר"י איתא
 עובדא כי הא הוהו כרכא
 ע"ש צ"ח רש"י ומוס':
 (ג) רש"י ד"ה וזו לית
 וכו' דכיון דבהול:
 (ד) רוב"ל ד"ה (ט) (בדף
 הקודם) מאי שבעמל וכו'
 מיהו נראה דהיינו כג"ל
 ותחת זה נמחק: (ז) ד"ה
 שמע וכו' שמפליג דהוי
 וברלא אמר לו דמי
 מוגז ושוחה אי גמי
 שאפילו על השלחן
 מותר ורבא מייירי שכל
 א' שוחה מיינו ס"ד:

מוסף רש"י

אם נתפס עליו בגב.
 אם עובד כוכבים תלם הוא
 וכן אמת שפני העיור
 עליו ואם ימלאוהו נוגע
 נתפס עליו כגנב, שרי.
 צמתיא ואם לאו אסור אף
 צמתיא דודאי נגע וכו'
 (א) הנכנס לבקעה.
 הרבה שדות הקטומים יחד
 קרי בקעה (פסחים ט').
 בימות הגשמים. הוי
 בקעה רשות היחיד
 לטומאה מפני שבע"כ אמת
 הורע ואין רשות לכל אדם
 ליכנס לה, וק"ל א"כ
 טומאה צמתיא היחיד
 ספקו טמא (ט) בשדה
 פלוגית. כלומר באחת
 השדות וידעין אט כליו
 הוא וכל שדה וסדה
 מסוימת מצמתיא (ט).
 במקום הלז. צמתיא וזו
 (ט). ספק ביאה טהור.
 ר"ל לא חשיב ליה ספק
 טומאה אלא"כ נכנס לשדה
 אכל אטו יודע אט האהיל
 אס לא. אכל השתה הוי ליה
 ספק ספיקא (ט) היכא
 דמתספקא ליה אס נכנס
 באותה שדה, ואס מתנאל
 לומר נכנס ספק אס נא עד
 מקום טומאה אס לאו
 וספק ספיקא הוה וטהור,
 אכל היכא דליכא אלא ספק
 באותה שדה אלא שספק לו
 אס נגע כפקר אס לאו,
 חדל ספיקא הוה טמא
 (רשב"ם ב"ב טה).